

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	7
TEŞEKKÜR.....	9
İÇİNDEKİLER	11
KISALTMALAR.....	17
GİRİŞ	19

BİRİNCİ BÖLÜM

İNFAZ SİYASETİNİN POZİTİF BİR UNSURU OLARAK HÜKÜMLÜLERİN ÇALIŞTIRILMASI

1.1. İNFAZ SİYASETİ	23
1.2. İNFAZ SİYASETİNİN HEDEFİ VE ETKİNLİĞİ	27
1.3. İNFAZ SİYASETİNDE BENİMSENEN ÇAĞDAŞ YÖNELİMLER	31
1.3.1. Son Çare Olma İlkesi ve Hapis Cezası	31
1.3.1.1. İnfaz kurumlarındaki doluluk olgusu	34
1.3.1.2. İnfaz kurumlarındaki doluluğu azaltmaya yönelik politikalar	40
1.3.2. Ceza İnfazının İnsan Hakları Yönü	46
1.3.2.1. İnsan hakları öznesi olarak hükümlü	46
1.3.2.2. İnfazının insan onuru ile bağdaşır olması prensibi	49
1.3.3. Ceza İnfaz Kurumu Yaşamının Normalleştirilmesi	51
1.3.4. İnfazın Dış Dünyaya Açılması	55
1.3.6. Ceza İnfaz Kurumu Personelinin Niteliğini Geliştirme	61
1.3.7. Ayrımcılık Yasağı	64
1.3.8. Ceza İnfaz Kurumlarının Bağımsız Organlar Tarafından Denetlenmesi	69
1.4. Temel Ceza Yaptırımlarının İnfaz Rejimi	74
1.4.1. Genel Olarak	74
1.4.2. Cezanın ve İnfazın Amaçları	76
1.4.2.1. Cezalandırmakla güdülen amaç	76
1.4.2.2. Cezanın infazı ile güdülen amaç	81
1.4.2.2.1. Hapis cezasının infazında öncelikli amacın belirlenmesinin önemi	81
1.4.2.2.2. Toplumla yeniden bütünleştirme (Reentegrasyon)	84
1.4.2.2.3. Toplumun korunması	90
1.4.3. Ceza ve İnfazın Amaçlarına Uygun Temel Ceza Yaptırımları	92
1.4.3.1. Hapis cezasının temel bir yaptırım türü olarak değeri	93
1.4.3.2. Adli para cezasının temel bir yaptırım türü olarak değeri	98

1.4.4.	Temel Ceza Yaptırımlarının İnfazındaki Güçlükler, Alternatif Yaptırım ve İnfaz Yöntemleri	101
1.4.5.	Ceza ve İnfazın Amaçları Bakımından Hükümlülerin Çalıştırılmasının Önemi	105
1.4.5.1.	Hükümlülerin ceza infaz kurumunda kaldıkları süre boyunca çalıştırılmasının önemi.....	106
1.4.5.2.	Hükümlülerin toplum içinde çalıştırılmasının önemi	108

İKİNCİ BÖLÜM

HAPİS CEZASININ İNFAZ KURUMUNDA ÇEKİTİRLMESİ SÜRECİNDE HÜKÜMLÜLERİN ÇALIŞTIRILMASI

2.1.	İNFAZ PRATIĞİNDE HÜKÜMLÜLERİN ÇALIŞTIRILMASININ GELİŞİMİ	111
2.2.	HÜKÜMLÜLERİN İNFAZ KURUMUNDA KALINAN SÜRE İÇİNDE ÇALIŞTIRILMASINA İLİŞKİN TÜRK HUKUKUNDAKİ DÜZENLEMELER	126
2.3.	HÜKÜMLÜLERİN ÇALIŞTIRILMASI VE ULUSLARARASI HUKUK	129
2.3.1.	Uluslararası Hukukta Hükümlülerin Zorla Çalıştırılmasına Hoşgörü	129
2.3.2.	Bir İnsan Hakkı Olarak Zorla Çalıştırmaya Karşı Koruma.....	131
2.3.2.1.	Genel olarak	131
2.3.2.2.	Kölelik sözleşmesi (1926 Slavery Convention)	134
2.3.2.3.	ILO zorla çalıştırma sözleşmeleri.....	136
2.3.2.3.1.	29 sayılı zorla çalıştırma sözleşmesi	136
2.3.2.3.2.	105 sayılı zorla çalıştırmanın kaldırılması sözleşmesi	145
2.3.2.3.3.	ILO işyerinde temel haklar ve prensipler bildirgesi	149
2.3.2.4.	Avrupa insan hakları ve temel özgürlüklerin korunması sözleşmesi (AİHS) kapsamında zorla çalıştırma	152
2.3.2.5.	Medeni ve siyasi haklar uluslararası sözleşmesi (MSHS).....	155
2.3.2.6.	Mahpuslara muameleye dair birleşmiş milletler asgari standart kuralları (Mandela Kuralları).....	157
2.3.2.7.	Avrupa cezaevi kuralları.....	162
2.3.2.8.	Avrupa konseyinin ilgili diğer tavsiye kararları.....	166
2.3.3.	Türk Hukukundaki Düzenlemelerin Uluslararası Normlara Uygunluğu	168
2.4.	HÜKÜMLÜLERİN İNFAZ KURUMUNDA KALINAN SÜRE İÇİNDE ÇALIŞTIRILMASININ AMAÇLARI.....	185
2.4.1.	Genel Olarak	185
2.4.2.	Toplumla Yeniden Bütünleştirme.....	188
2.4.3.	Çalışmanın Kontrol Fonksiyonu.....	193
2.4.4.	Tartışmalı Amaçlar	195
2.4.4.1.	Çalıştırmanın cezalandırma amacı	195
2.4.4.2.	Çalıştırmanın ekonomik amacı	198
2.5.	HÜKÜMLÜLERİN İNFAZ KURUMUNDA KALINAN SÜRE İÇİNDE ÇALIŞTIRILMASININ HUKUKİ NİTELİĞİ	203
2.5.1.	Genel Olarak Çalışma Hakkı ve Yükümlülüğü.....	203

2.5.2.	Çalışmanın Hükümlülerin Yükümlülüğü Olduğunu Savunan Görüş.....	206
2.5.3.	Çalışmanın Hükümlülerin Hakkı Olduğunu Savunan Görüş	212
2.5.4.	Çalışmayı Hem Bir Hak Hem de Yükümlülük Olarak Kabul Eden Görüş.....	217
2.5.5.	Değerlendirme	217
2.6.	ÇALIŞAN HÜKÜMLÜLERİN HUKUKİ STATÜSÜ.....	218
2.7.	HÜKÜMLÜLERİ İŞÇİ STATÜSÜNE DÂHİL EDEN GÖRÜŞ.....	219
2.7.1.	İşçi Statüsünün Toplumla Yeniden Bütünleştirmeye Katkısı	220
2.7.2.	İşçi Statüsünün Getireceği Ekonomik Faydalar	222
2.7.3.	Eşitlik Gerekçesi	223
2.8.	HÜKÜMLÜLERİ İŞÇİ STATÜSÜNE DÂHİL ETMEYEN GÖRÜŞLER.....	223
2.8.1.	Penolojik Gerekçeler	225
2.8.2.	Ekonomik ve Güvenlik Hususlarına İlişkin Gerekçeler.....	227
2.8.3.	Hukuki Gerekçeler.....	228
2.8.4.	Hükümlülerin İşçi Statüsüne Dâhil Edilmemesinin Sonuçları	237
2.8.5.	Hükümlüleri Yarı Çalışan Statüsüne (Quasi-Employee) Dahil Eden Görüş	241
2.8.6.	Değerlendirme	242

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRK HUKUKUNDA VE KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTA CEZA İNFAZ KURUMUNDA KALINAN SÜREÇTE HÜKÜMLÜ ÇALIŞTIRMA SİSTEMİ

3.1.	CEZA İNFAZ KURUMLARINDA ÇALIŞTIRMA SİSTEMİ	245
3.1.1.	Genel Olarak	245
3.1.2.	Ceza İnfaz Kurumlarında Çalışma Alanları	252
3.1.3.	Ceza İnfaz Kurumu Hizmetinde Çalıştırma	262
3.1.3.1.	Türkiye’de kurum hizmetinde çalıştırma	262
3.1.3.2.	ABD’de kurum hizmetinde çalıştırma.....	267
3.1.3.3.	Fransa’da kurum hizmetinde çalıştırma	270
3.1.3.4.	Almanya’da kurum hizmetinde çalıştırma.....	274
3.1.4.	Kurum İş Yurtları, Tesis ve Atölyelerinde Çalıştırma	276
3.1.4.1.	Türkiye’de kurum iş yurtları, tesis ve atölyelerinde çalıştırma	276
3.1.4.2.	ABD’de kurum iş yurtları, tesis ve atölyelerinde çalıştırma	281
3.1.4.3.	Fransa’da kurum iş yurtları, tesis ve atölyelerinde çalıştırma	290
3.1.4.4.	Almanya’da kurum iş yurtları, tesis ve atölyelerinde çalıştırma	294
3.1.5.	Kamu ve Özel Sektörle Yapılan İşbirlikleri Yoluyla Hükümlülerin Çalıştırılması.....	297
3.1.5.1.	Türkiye’de kamu ve özel sektörle yapılan işbirlikleri	297
3.1.5.2.	ABD’de kamu ve özel sektörle yapılan işbirlikleri	308
3.1.5.3.	Fransa’da kamu ve özel sektörle yapılan işbirlikleri	318

3.1.6.	Bir Kamu Kurumu veya Kuruluşu Nezaretinde Çalıştırma (İnfaz Kanunu m. 30/5)	329
3.1.7.	Karşılaştırmalı Hukukta Görülen Diğer Çalışma Şekilleri	334
3.1.8.	Ücret Aralığı ve Dağılımı	344
3.1.8.1.	Türkiye’de ücret aralığı ve dağılımı	344
3.1.8.2.	ABD’de ücret aralığı ve dağılımı	350
3.1.8.3.	Fransa’da ücret aralığı ve dağılımı	367
3.1.8.4.	Almanya’da ücret aralığı ve dağılımı	373
3.1.9.	Çalışan Hükümlülerin İş Sağlığı ve Güvenliği ile Sigortalılık Durumu	383
3.1.9.1.	Türkiye’de iş sağlığı ve güvenliği ile sigortalılık durumu.....	383
3.1.9.2.	ABD’de iş sağlığı ve güvenliği ile sigortalılık durumu	391
3.1.9.3.	Fransa’da iş sağlığı ve güvenliği ile sigortalılık durumu.....	401
3.1.9.4.	Almanya’da iş sağlığı ve güvenliği ile sigortalılık durumu	406
3.1.10.	Hükümlülerin Çalıştırılmasının Disiplin Yaptırımlarıyla İlişkisi.....	410
3.1.10.1.	Türkiye’de çalışmanın disiplin yaptırımlarıyla ilişkisi.....	410
3.1.10.2.	ABD’de çalışmanın disiplin yaptırımlarıyla ilişkisi	414
3.1.10.3.	Fransa’da çalışmanın disiplin yaptırımlarıyla ilişkisi	417
3.1.10.4.	Almanya’da çalışmanın disiplin yaptırımlarıyla ilişkisi	420
3.2.	CEZAEVİ İŞÇİLİĞİ YOLUYLA ÜRETİLEN MALLARIN KULLANIMI VE TİCARETİ	421
3.3.	HÜKÜMLÜLERİN ÇALIŞTIRILMAK ÜZERE YURTDIŞINA GÖNDERİLMESİ.....	431

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

HÜKÜMLÜLERİN TOPLUMSAL ORTAMDA ÇALIŞTIRILMASI

4.1.	HAPİS CEZASINA VE İNFAZINA SEÇENEK KURUMLAR.....	439
4.2.	HAPİS CEZASINA VE İNFAZINA SEÇENEK OLARAK ÇALIŞTIRMA İÇERİKLİ YAPTIRIMLAR.....	446
4.2.1.	Türk Hukukunda Hükümlülerin Toplumsal Ortamda Çalıştırılma Halleri.....	452
4.2.1.1.	Kamuya yararlı bir işte çalıştırma.....	452
4.2.1.1.1.	Kısa süreli hapis cezasına seçenek yaptırım olarak kamuya yararlı bir işte çalıştırma (TCK m. 50/1-f).....	456
4.2.1.1.2.	Hapis cezasının denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak infazı bakımından kamuya yararlı bir işte çalıştırma (İnfaz Kanunu m.105/A).....	469
4.2.1.1.3.	Adli para cezasının infazı bağlamında kamuya yararlı bir işte çalıştırma	476
4.2.1.2.	Hükümlülerin gözetim altında ücret karşılığında çalıştırılması.....	486
4.2.1.2.1.	Hapis cezasının ertelenmesi halinde denetimli serbestlik tedbiri olarak hükümlü çalıştırılması.....	486
4.2.1.2.2.	Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı ile birlikte öngörülen ücret karşılığı çalıştırılma yükümlülüğü	491

4.2.1.2.3.	Koşullu salıverilmeden yararlanılması halinde denetimli serbestlik tedbiri olarak gözetim altında ücret karşılığı çalıştırılma	496
4.2.1.3.	Hükümlülerin toplum içerisinde çalıştırılmasının infazı	501
4.2.1.3.1.	Toplum içinde çalıştırılma kararlarının yerine getirilmesinde genel hükümler.....	501
4.2.1.3.2.	Toplum içinde çalıştırılma kararlarının infazında iş birliği ve protokoller	503
4.2.1.3.3.	Çalışma yükümlülüğünün ihlal edilmesi ve kaydın kapatılması	507
4.2.1.4.	Ücret ve sosyal güvenlik.....	509
4.2.2.	Almanya'da Hükümlülerin Kamuya Yararlı Bir İşte Ücretsiz Çalıştırılması	513
4.2.2.1.	Adli para cezasının ödenmemesi halinde hükümlülerin kamuya yararlı bir işte ücretsiz çalıştırılması (Alman Ceza Kanunu'nun Başlangıç Hükümleri m. 293).....	514
4.2.2.2.	Hapis cezasının ertelenmesi bağlamında hükümlülerin kamuya yararlı bir işte Ücretsiz Çalıştırılması (Alman Ceza Kanunu m. 56b/(2)3).....	519
4.2.2.3.	Kamu davasının açılmasının geçici olarak geri bırakılması ve yargılamanın durdurulması için getirilen koşullardan biri olarak kamuya yararlı bir işte ücretsiz çalıştırılma (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu m. 153a/3).....	521
4.2.3.	Fransa'da Hükümlülerin Kamuya Yararlı Bir İşte Ücretsiz Çalıştırılması.....	522
4.2.3.1.	Kamuya yararlı bir işte ücretsiz çalıştırmanın asli ceza olarak verilmesi	530
4.2.3.2.	Asli cezaya ek tali bir ceza olarak kamuya yararlı bir işte ücretsiz çalışma.....	531
4.2.3.3.	Hapis cezasına alternatif bir ceza olarak kamuya yararlı bir işte ücretsiz çalıştırma.....	532
4.2.3.4.	Hapis cezasının ertelenmesi halinde ve genel olarak denetimli serbestlik hükümleri kapsamında hükümlülerin kamuya yararlı bir işte ücretsiz çalıştırılmaları	534
4.2.4.	ABD'de Hükümlülerin Kamuya Yararlı Bir İşte Ücretsiz Çalıştırılması	536
SONUÇ.....		545
KAYNAKLAR		555